

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620201242
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3620201242.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a sudcov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Marka Anovčina vo veci starostlivosti o maloleté deti N. L., nar. XX.XX.XXXX, a U. C. L., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, deti rodičov: matky L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., F. okružná XXXX/XX, a otca U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, U. - P., N. republika, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č. k. 2P/38/2020 - 134 zo dňa 21. apríla 2021 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske č. k. 5P/82/2011-72 zo dňa 16.04.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/65/2012-85 zo dňa 23.08.2012 v časti výživného tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej U. C. L., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne a k maloletému N. L., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 40,- eur mesačne na sumu 60,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť otec maloletých k rukám matky maloletých vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 30.09.2020. Výrokom II. súd zaviazal otca zaplatiť ročné zvýšené výživné k maloletej U. C. L., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 30.09.2020 do 30.04.2021 v sume 211,- eur do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto výroku rozsudku k rukám matky maloletej. Výrokom III. súd zaviazal otca zaplatiť ročné zvýšené výživné k maloletému N. L., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 30.09.2020 do 30.04.2021 v sume 140,67 eur do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto výroku rozsudku k rukám matky maloletého. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že Rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k. 5P/82/2011 - 72 zo 16.04.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/65/2012-85 z 23.08.2012 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, deti boli zverené do starostlivosti matky a otcovi bolo určená vyživovacia povinnosť k maloletej U. i C. vo výške 60,- eur mesačne a k maloletému N. vo výške 40,- eur mesačne. V čase poslednej úpravy výživného bola matka poberateľkou rodičovského príspevku 194,70 eur a rodinných prídavkov, bývala s rodičmi, ktorým prispievala na bývanie sumou 100,- eur. Matka mala dve vyživovacie povinnosti. Otec detí podnikal na základe živnostenského oprávnenia, pričom na základe jeho vyjadrení mal do novembra 2011 príjem cca 800,- eur v čistom a potom po poklese objednávok jeho príjem klesol na cca 500,- eur či 280,- eur, neskôr pracoval na dohodu o pracovnej činnosti s príjmom cca 450,- eur. Maloletý N. bol v celodennej starostlivosti matky a maloletá U. C. chodila do škôlky. Podľa správy o šetrení pomerov v rodine z 18.02.2021 matka maloletých detí podľa údajov z databázy Sociálnej poisťovne pracovala do dňa 31.01.2021 v spoločnosti Kaufland Slovenská republika, v.o.s. Bratislava s výkonom práce v Partizánskom, od 01.02.2021 nemá evidované zamestnanie. Sama však uviedla, že od 16.02.2021 pracuje v Penzióne Jeseň, n.o. v Malých Kršteňanoch. Je poberateľkou prídavku na tri deti v sume 76,50

eur mesačne. Matka býva spoločne s tromi maloletými deťmi (vrátane maloletej R. Y., nar. XX.XX.XXXX, ktorá pochádza z iného vzťahu matky) v jednoizbovom byte svojich rodičov. Na náklady spojené s bývaním matka prispieva svojim rodičom sumou 125,- eur mesačne a zakupuje potraviny ako aj potreby do domácnosti podľa potreby. Matka uviedla, že spláca 22,- eur mesačne ako nedoplatok v zdravotnej poisťovni. Matka je druhýkrát vydatá, s manželom však zatiaľ nežije v spoločnej domácnosti. Maloletá U. C. L. je žiačkou základnej školy, je zdravá, prekonáva len bežné ochorenia. Pred nariadením dištančného vzdelávania sa maloletá stravovala v školskej jedálni, čo predstavuje náklady asi 15,- eur mesačne. Maloletej matka mesačne obnovuje kredit na mobilný telefón v sume 6,- eur. Platené voľnočasové krúžky maloletá nenavštevuje. Maloletý N. L. je žiakom základnej školy, je zdravý, prekonáva bežné ochorenia. Pred nariadením dištančného vzdelávania sa maloletý stravoval v školskej jedálni, čo predstavuje náklady asi 5,- eur mesačne. Maloletému matka obnovuje kredit na mobilný telefón v sume 6,- eur mesačne. Platené voľnočasové krúžky maloletý nenavštevuje. Otec maloletých detí si podľa vyjadrenia matky vyživovaciu povinnosť plní, nemá dlh na výživnom. Nad rámec vyživovacej povinnosti otec deťom prispieje, keď prídu k nemu. Maloletý N. naposledy dostal 20,- eur, pred tromi rokmi dostal od otca mobilný telefón a asi pred štyrmi rokmi otec zakúpil deťom tablety. Deti chodia navštíviť otca počas letných prázdnin, prípadne počas vianočných sviatkov. Otec maloletých detí pracuje brigádne u pána T. N. a privyrába si brigádne aj u iného zamestnávateľa, aby dosiahol príjem približne taký, ako keď bol zamestnaný na pracovnú zmluvu. Od 01.04.2021 by mal pracovať na farme v Mělníku, pracovné miesto však ešte nemá isté. Býva v 3-izbovom prenajatom mobilnom dome, ktorý aktuálne obýva sám. Má vyživovaciu povinnosť k trom deťom, k maloletej U. i C., k maloletému N. a k maloletej M., nar. XX.XX.XXXX. Maloletá M. pochádza z iného vzťahu otca a tento uhrádza výživné v sume 1 800,- Kč (asi 68,- eur). Otec má náklady spojené s bývaním v sume 4 000,- Kč (cca 152,- eur). Okrem toho spláca bezúčelový úver v sume 2 750,- Kč (cca 104,- eur). Otec maloletých detí uviedol, že vyživovaciu povinnosť si riadne plní, dlh na výživnom nemá a nad rámec výživného údajne prispieva sumou 100,- eur až 200,- eur ročne na každé maloleté dieťa (do uvedenej sumy zahrnul nákup darčiekov na sviatky, cestovné za deťmi, stravu, keď sú deti v domácnosti otca). Maloletá U. bola u otca počas letných prázdnin v roku 2020 a otec jej vtedy dal 80,- eur. Maloletý N. bol u otca v roku 2019 a otec mu dal 100,- eur. Naposledy bol s deťmi v osobnom kontakte v mesiaci december 2020, keď bol na Slovensku. Otec uviedol, že má zdravotné problémy, a primerane svojmu zdravotnému stavu si musí hľadať prácu. L. U. C. je žiačkou 9. ročníka Základnej školy s materskou školou, ul. Veľká okružná v Partizánskom, kde dosahuje slabšie vyučovacie výsledky. Maloletá uviedla, že s otcom bola naposledy v osobnom kontakte v mesiaci január 2021, pričom jej dal sumu 20,- eur. Maloletá U. mala možnosť čítať komunikáciu, ktorú otec zaslal súdu a vyjadrila sa, že sú to staré neaktuálne informácie. Matka je údajne konzumentka alkoholických nápojov, ale nie v takej miere, že by sa „opijala“. V domácnosti vo večerných a nočných hodinách nezostávajú sami, nakoľko bývajú spoločne so starými rodičmi a keby aj zostali, maloletá zastáva názor, že sú už dosť veľkí na to, aby mohli zostať doma aj sami. Maloletý N. je žiakom 5. ročníka Základnej školy D. B. v U.. Nebol si istý, kedy bol naposledy v kontakte s otcom, ale uviedol, že v mesiaci január 2021 dostal od otca 20,- eur. Matka maloletých na pojednávaní nad rámec uvedenej správy uviedla, že žijú šiesti v jednoizbovom byte, rodičia sú dôchodcovia, náklady na domácnosť sú rozrátané tak, že prispieva sumou 120,- eur, no platí aj stravu a celkovo tak za bývanie, stravu a drogeriu vynaloží 350,- eur mesačne. Má diagnostikovanú srdcovú arytmiiu, má na to lieky. V Kauflande pracovala len na dohodu ako výpomoc, keď mali výpadok zamestnancov kvôli pandémie. Keď tí prišli, prepustili ju a aj ostatných brigádnikov. V súčasnosti má oficiálnu zmluvu v Penzióne Jeseň od 02.04.2021, no ako dobrovoľník tam pracovala už mesiac predtým. Mala by zarábať minimálnu mzdu. Pracovala na základe zmluvy o dobrovoľníckej činnosti, zarobila 434,- eur. Otec na výživu detí platí sumu 100,- eur mesačne, meškáva s výživným ako sa rozišiel s priateľkou C.. Otec sa s deťmi stretol niekedy v januári 2021, aj to iba na krátko, stretli sa na parkovisku asi na pol hodinu. Deti čakali bicykle, ktoré im mal doniesť z jeho domu, no nedoniesol ich, tvrdil, že sa nezmestili, deti boli sklamané, nevraveli, že by im otec niečo dal. V lete 2020 bola dcéra u otca na dva mesiace počas leta. Na narodeniny v roku 2021 jej otec nič nedal, chcela od neho aspoň 20,- eur na mobilný telefón. Deťom poslal darčeky na Vianoce. V roku 2020 deti dostali na narodeniny peniaze po 20,- eur. Otec sľuboval aj maloletému N., že si ho k nemu vezme, no nakoniec prešli prázdniny a bola u neho len maloletá U.. Otec detí žije v Českej republike od rozvodu (v roku 2012). Otec detí si po rozvode detí nebrával, v podstate jeho priateľka ho primäla k tomu, aby si deti brával, platila za neho aj výživné. Rovnako tak aj jeho bývala posledná priateľka C.. Súčasný manžel matky jej pomáha s výživou na všetky tri deti. Vyživovacia povinnosť otca D. Y. k R. Y. bola zvýšená na 80,- eur a ten si ju plní. Matka veľakrát žiadala otca detí, aby prispel na mimoriadne výdavky, no ani raz sa nestalo, že by s tým súhlasil a prispel. Nemá vedomosť o tom, že by bol otec detí zdravotne znevýhodnený. Manžel matky G. N. je zamestnaný v spoločnosti ZKW Krušovce a podľa

jeho vyjadrenia je jeho príjem cca 900,-eur v čistom, avšak počas pandemickej PN mal vyše mesiaca a pol príjem 430,- eur. Podieľa sa na výžive rodiny jeho manželky, robí nákupy, keď je to potrebné, aj v súvislosti s dištančným vzdelávaním, keďže si to manželka nemôže dovoliť, kúpil jej deťom U. a N. notebook, dostali od neho aj mobily. Finančne rodine vypomáha každý mesiac. Platí aj školské obedy deťom a podobne. Otec detí uviedol, že je zamestnaný u Josefa N., súkromného poľnohospodára. Je zamestnaný na hlavný pracovný pomer od 01.03.2020, no k 28.02.2021 bude na základe vzájomnej dohody pracovný pomer ukončený, pretože mu zamestnávateľ nebude môcť poskytovať ubytovanie. Od 30.09.2017 bol zamestnaný u autodopravcu René Brym v Černošiciach s priemernou mzdou 17000,- Kč (cca 657,- eur). V marci 2018 mal ťažký úraz, tri mesiace poberal nemocenské dávky, na prelome mája a júna 2018 sa zaevidoval na úrade práce a bola mu vyplácaná podpora v nezamestnanosti 9 000,- Kč. Na tri týždne bol zamestnaný v poľnohospodárskom družstve v Českej Třebovej. K 17.06.2019 nastúpil na dohodu u Josefa Fabičovica. Na dohodu zarábala v priemere 8 000,- Kč mesačne, od 01.03.2020, kedy je zamestnaný na hlavný pracovný pomer, zarába 12 000,- Kč netto. Nepoberá žiadne dávky. Nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností, nemá auto ani žiadne cennosti. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej M., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je v starostlivosti jej matky a rozsudkom Okresného súdu v Mělníku mu bolo na maloletú M. určené výživné vo výške 1 800,- Kč. Výživné platí pravidelne. Ubytovanie mu zatiaľ poskytuje zamestnávateľ v mobilnom dome, býva tam s C. Q., no hospodária každý osobitne. Platí inkaso 3000,- Kč, pričom ďalších 3000,- Kč platí pani Q.. Za jedlo, drogériu a oblečenie utratí asi 2 000,- Kč mesačne. Spláca pôžičku spol. Reiffeisen bank 2 800,- Kč mesačne. Z výplatnej pásky od zamestnávateľa Josefa Fabičovica, Ivaň 324, vyplýva, že otec poberá čistú mzdu 12 135,- Kč (hrubá mzda 14 613,- Kč). Podľa dohody o vykonaní práce zo dňa 17.06.2019 pre Josefa Fabičovica mu bola poskytovaná odmena 90,-Kč za odpracovanú hodinu. Podľa správy zamestnávateľa z 24.03.2021 otec detí pracoval u predmetného zamestnávateľa do 28.01.2021, požíval okrem mzdy benefit v podobe ubytovania. Podľa výplatnej pásky matky v spol. ZKW, Krušovce táto mala čistú mzdu v mesiaci 09/2020 vo výške 392,84 eur a v mesiaci 10/2020 vo výške 225,72 eur. Podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni bola matka detí od 09.12.2020 do 31.01.2021 zamestnancom Kaufland Slovenská republika v.o.s. a vymeriavací základ platu bol za mesiac 12/2020 vo výške 563,55 eur a za mesiac 01/2021 vo výške 725,06 eur. Priemerná hrubá mzda v poľnohospodárstve v Českej republike pre rok 2020 (zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_cr) bola 28 609,- Kč (1 106,23 eur), netto cca 774,36 eur. Priemerná hrubá mesačná mzda v hospodárstve v Českej republike pre rok 2020 (zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/prumerna-hruba-mesicni-mzda-graf>) bola 35 611,- Kč (1 376,98 eur) netto cca 963,88 eur. Minimálna mzda v Českej republike pre rok 2020 (zdroj: <https://www.kurzy.cz/kalkulacka/minimalni-mzda>) bola 14 600,- Kč (564,54 eur), netto cca 395,17 eur a pre rok 2021 15 200,- Kč (587,74 eur) brutto, t. j. 411,42 eur netto. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 62 ods. 1 až 6, § 63 ods. 1 a 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine. Dospel k záveru, že návrh matky je dôvodný. Otec, hoci bol na to vyzvaný, nepredložil viacero dôkazov na podporu jeho tvrdení, ktoré by preukazovali jeho príjmy a výdavky a neuviedol ani dôvod týchto výdavkov. Takto napríklad nemožno prihliadať na ním splácaný úver. Výživné na deti má prednosť pred inými výdavkami a otec detí nijako nevysvetlil, prečo by splácanie jeho úveru malo byť nadradené plateniu primeraného výživného na jeho deti. Tak on, ako aj jeho zamestnávateľ uviedli, že v poslednom zamestnaní požíval benefit v podobe ubytovania. To, že na energie a pod. platí 3000,- Kč a jeho partnerka ďalších 3 000,- Kč však opäť nijako nepreukázala. Z dokazovania vyplynulo, že sa nijako nepodieľa na mimoriadnych výdavkoch, ktoré je potrebné na deti vynakladať (nástup do školy, školské pomôcky, školské výlety, nákupy sezónneho oblečenia atď.). Prispievanie na deti sa z jeho strany obmedzilo na sumu výživného 100,- eur na obe deti spolu, čím až na zriedkavé stretnutia s deťmi jeho výdavky na ne končia. Pretože životná úroveň matky nie je vysoká, tak všetky náklady na deti je možné uhrádzať len v dôsledku toho, že matku detí podporuje jej súčasný manžel. Ten však nemá povinnosť suplovať vyživovaciu povinnosť biologického otca detí. Výživné, ktorým otec na deti prispieva, je také nízke, že vskutku je absurdné tvrdiť, že tým otec detí financuje nezodpovedný a nadštandardný životný štýl matky detí. Pokiaľ si matka detí dovoľí požívať benefity nezodpovedajúce jej príjmu, tak je to len v dôsledku toho, že ju finančne podporuje jej súčasný manžel. Podľa Zákona o rodine súd prihliada pri určovaní výživného na osobnú starostlivosť toho rodiča, ktorý sa o deti osobe stará. Z hľadiska výživného teda nejde o podiel výživného vyčísleného v peniazoch u rodičov „50 na 50“, ale ten rodič, ktorý sa o deti osobne nestará, by mal hradiť väčšinu výdavkov, cca na úrovni dvoch tretín. Otec na výživu dcéry platí 60,- eur mesačne, t. j. cca 2,- eurá na deň, a na syna 40,- eur, teda cca 1,33 eur na deň. Otec detí pracoval nie krátku dobu v poľnohospodárstve, dosahoval príjem v podstate blízko úrovne minimálnej mzdy a ako uviedol vo svojom písomnom vyjadrení, žije síce skromne, ale spokojne. To možno vyložiť aj tak, že si prácu lepšie platenú ani nehľadá, hoci mu v tom objektívne nič nebráni. Tu je však potrebné uviesť, že sa osobne nestará ani o jedno dieťa, jeho príjem je

tak delený len na jeho vlastné výdavky a výživné na deti. V podstate zo sumy 169,- eur pokryl výdavky na výživu troch detí a zvyšok ním uvádzanej mzdy mal pre svoju obživu. Súd bol toho názoru, že výživné vo výške 60,- eur na dcéru a 40,- eur na syna neumožňuje matke zabezpečiť deťom „skromný a spokojný život“. Tu je potrebné uviesť, že je prirodzené a morálne, že s počtom vyživovacích povinností by sa mali aj zvyšovať nároky na povinného rodiča dosiahnuť aspoň obvyklý príjem primeraný jeho vzdelaniu a schopnostiam a podiel výživného na jeho príjme by mal pri troch deťoch byť podstatný. V Českej republike je dokonca primerané výživné určované Ministerstvom spravodlivosti tabuľkovo, hoci má len odporúčací charakter, pričom pre deti vo veku 10 - 14 rokov ide o podiel 15 až 19 % na čistom príjme rodiča v prepočte na dieťa (t. j. 30 - 38 % na dve deti). Teda pokiaľ by súd určil podiel výživného na príjme čo i len 30 % z čistého príjmu otca, neurčoval by vôbec neprímerane vysoké výživné. V tomto prípade bolo preukázané, že otec sa nijako nepodieľa na mimoriadnych výdavkoch na deti, ktoré sa v priebehu roku vyskytnú, v podstate mimo darčeku 20,- eur za obdobie, za ktoré súd zvyšuje výživné, na deti nijako neprispel. Podľa názoru súdu prvej inštancie je v schopnostiach a možnostiach otca dosahovať vyšší príjem ako ten, ktorý on sám považuje dlhodobo za dostatočný a to, že ho nedosahuje, nemôže byť na úkor maloletých detí. Súd predpokladaný očakávateľný príjem otca neurčil na základe nereálnych predpokladov, ale vychádzal zo mzdy v odvetví, v ktorom otec detí dlhodobo pracoval a bral ohľad na mzdu nižšiu ako priemernú. Priemerná mzda v poľnohospodárstve v Českej republike (poľnohospodárstvo je všeobecne jedno z najhoršie platených odvetví) je 1 106,23 brutto, teda cca 774,- eur netto. Podiel výživného, ktoré súd určil, teda spolu 150,- eur, ktoré pomerne rozdelil podľa veku detí a vyšších nákladov na staršiu dcéru, ktorá bude navštevovať strednú školu, je cca 19,37 % takéhoto dôvodne od otca detí očakávateľného príjmu. Súd tiež poukázal na určené výživné súdom Českej republiky na jeho najmladšie dieťa, ktoré súd určil na 1 800,- Kč (aktuálne cca 69,- eur). Je zrejme, že na staršie deti, najmä dospievajúceho teenagera, sa predpokladajú vyššie výdavky na ošatenie, hygienu, školské, mimoškolské aktivity či dokonca vreckové, preto celkové výživné na tieto deti by malo byť vyššie. Pretože súd určil výživné, vychádzajúc z návrhu matky, ktorý neprekročil, a ktoré nijako nepresahuje ani len obvyklý štandard výživného na dieťa, neskúmal viac ako je potrebné majetkové pomery matky. To preto, lebo je zrejme, že nemožno mať za to, že by z výživného určeného súdom bolo možné aj s príspevkom matky a rodinnými prídavkami financovať akýsi „nadštandard“ životnej úrovne detí či matky. Aj tu však možno uviesť, že matka dosahovala len minimálnu mzdu, nijako obzvlášť sa nesnaží zotrvať v jednom zamestnaní a dosahovať príjem vyšší ako blízko minimálnej mzdy, no jej objektívne možnosti nájsť si lepšie platené zamestnanie sú predsa len sťažené oproti otcovi tým, že matka vychováva osobne tri deti. To, že má manžela, ktorý podporuje finančne ju a aj jej deti, je bonusom matky, nie dôvodom na to, aby súd povinného rodiča - otca detí zvyhodňoval a výživné mu nezvyšoval. Súd rozhodoval o vyživovacej povinnosti otca k deťom spätne za obdobie od podania návrhu (od 30.09.2020) do 30.04.2021. Súd vo výroku určil zročné (už splatné) zvýšené výživné, teda rozdiel medzi pôvodnou a novou sumou násobený počtom mesiacov (7) + jeden deň mesiaca september 2020. Ide tak o sumu 211,- eur u maloletej U. C. a 140,67 eur u maloletého N., pričom súd splatnosť zročného výživného určil v lehote 3 mesiace s poukazom na sociálnu situáciu otca. Splatenosť bežného výživného súd určil ako v pôvodnom rozhodnutí, teda do 15. dňa v mesiaci k rukám matky detí. O trovách konania súd nerozhodoval, pretože návrh na priznanie trov konania nebol podaný.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí a navrhol zmeniť napadnutý rozsudok tak, že by mu bolo síce zvýšené výživné ako ho zvýšil súd prvej inštancie, avšak až od 21.04.2021, t. j. odo dňa vyhlásenia napadnutého rozsudku. Uviedol, že za deťmi dochádzal, deťom peniaze dal, i keď len 20,- eur každému a naposledy vrátane maloletej R. Y.. Otec uviedol, koľko zarábal, no súd sa tým neriadil a uviedol dvakrát vyššiu sumu, než bola v skutočnosti. Závery súdu považuje za nepresné, klamlivé a nedokázané a žiadal nové prejednanie veci v jeho prítomnosti, a to iným sudcom, prípadne v inom meste. Súd nevykonal dokazovanie správne a otec považuje závery za zmanipulované. Z výplatnej pásky od T. N. je zrejme, že nezarábal viac ako 725,- eur mesačne, ako uvádza súd prvej inštancie, ale len niečo cez 400,- eur mesačne. Ďalej uviedol, že sa nebráni zvýšeniu výživného, ale až od rozhodnutia súdu, t. j. od 21.04.2021. Nedoplatok na zročnom výživnom otec nemá z čoho zaplatiť a priviedol by ho k bankrotu. Súd započítal do zárobku otca aj jeho bývalú priateľku, ktorá zarábala rovnako ako otec, no mala 6 pôžičiek a nemohla platiť výživné. Rozišiel sa s ňou v januári 2021 a táto sa odsťahovala. Otec uviedol aj ďalšiu svoju vyživovaciu povinnosť voči dcére M., čo súd nebral do úvahy. Súd tiež nebral zreteľ na jeho dôkazy, že matka sa nie vždy riadne o deti stará a je neustále sledovaná sociálnym úradom. V lete roku 2020 matka nadmerne požívala alkohol a nosila deti z krčmy do krčmy.

3. Kolízny opatrovník k odvolaniu otca uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a navrhuje ho potvrdiť.

4. Matka maloletých detí sa k odvolaniu otca nevyjadřila.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

6. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zvýšení výživného na tom právnom závere, že návrh matky na zvýšenie výživného k maloletým deťom je dôvodný, a preto s účinnosťou od podania návrhu (30.09.2020) zvýšil výživné na maloletú U. C. zo sumy 60,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne a na maloletého N. zo sumy 40,- eur na sumu 60,- eur mesačne. V čase od určenia výživného došlo k výraznej zmene pomerov na strane maloletých detí, keď maloletá U. C. mala vtedy šesť rokov, navštevovala materskú školu a maloletý N. mal dva roky. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku bola maloletá U. C. žiačkou 9. ročníka základnej školy a maloletý N. bol žiakom piateho ročníka základnej školy. Predovšetkým táto okolnosť, t. j. uplynutie času 8 rokov a vyšší fyzický vek maloletých v zmysle konštantnej súdnej praxe dôvodom na zvýšenie výživného. Potreby maloletých narástli z objektívnych príčin, najmä v súvislosti s ich fyzickým vývinom, ale aj v súvislosti s tým, že obe deti nielenže začali navštevovať základnú školu, ale dokonca boli už na jej druhom stupni, a to maloletá U. C. v poslednom ročníku. V čase krátko pred určením výživného mal otec príjem zo živnosti vo výške 800,- eur mesačne, ktorý neskôr klesol, až mal v čase určenia výživného príjem z dohody o pracovnej činnosti vo výške 450,- eur. Bezprostredne pred rozhodnutím súdu prvej inštancie o zvýšení výživného dosahoval príjem iba o cca 20,- eur vyšší, a to ako zamestnanec v poľnohospodárstve. Deklaroval výdavky na bývanie v sume cca 152,- eur, splácanie úveru v sume cca 104,- eur a od poslednej úpravy mu pribudla aj jedna vyživovacia povinnosť s určeným výživným cca 69,- eur. Súd prvej inštancie nezohľadnil výdavok otca na splátky úveru a zároveň vychádzal z potenciálneho príjmu otca na úrovni 774,- eur, ktorý predstavuje priemernú čistú mzdu v poľnohospodárstve v Českej republike. Matka maloletých detí poberala v čase určenia výživného rodičovský príspevok 194,70 eur a rodinné prídavky. V čase vyhlásenia napadnutého rozsudku mala iba krátko nové zamestnanie, kde by mala poberať minimálnu mzdu, avšak v krátkom čase predtým vystriedala niekoľko zamestnaní a jej mesačný príjem bol aj na úrovni pod sumou minimálnej mzdy, avšak aj vo výške presahujúcej 700,- eur v hrubom v januári 2021. Od poslednej úpravy výživného jej taktiež pribudla jedna vyživovacia povinnosť, a to k dcére, na ktorú jej prispieva otec tejto dcéry výživným v sume 80,- eur mesačne.

7. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie úplne a správne zistil skutočný stav veci, vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o návrhu na zvýšenie výživného súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam otca dodáva nasledovné:

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca k maloletým deťom určená rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k. 5P/82/2011-72 zo dňa 16.04.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/65/2012-85 zo dňa 23.08.2012, a to vo výške 60,- eur mesačne na maloletú U. C. a vo výške 40,- eur mesačne na maloletého N..

17. V prípade, keď má súd rozhodovať o návrhu na zvýšenie výživného podľa ustanovenia § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zvýšenie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné. Súd je v rámci tohto konania povinný objasniť skutočný stav veci v zmysle § 35 CMP a na základe zisteného stavu vykonať porovnanie pomerov účastníkov v čase poslednej úpravy výživného s pomermi v súčasnej dobe.

18. Uvedené porovnanie pomerov súd prvej inštancie vykonal správne a na základe jeho výsledkov vo veci aj správne rozhodol. Nemožno sa stotožniť s odvolacími námietkami otca, že by sa súd dostal k záveru, že príjem otca je dvojnásobne vyšší, ako skutočne poberá, alebo že by súd pri určení výživného zohľadňoval aj príjem bývalej partnerky otca. Takéto závery z napadnutého rozsudku nevyplývajú. Z napadnutého rozsudku tiež vyplýva, že súd zohľadnil aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca.

19. Vyživovacia povinnosť otca k maloletým bola naposledy upravená pred približne 8 rokmi, kedy mala maloletá U. C. 6 rokov a navštevovala materskú školu a maloletý N. mal 2 roky. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevovali obe deti druhý stupeň základnej školy. Oproti poslednej úprave výživného sa tak podstatne zmenili potreby maloletých už len v súvislosti s tým, že začali navštevovať základnú školu a prešli aj na jej druhý stupeň s čím sú spojené zvýšené výdavky na štúdium, školské pomôcky a potreby. V súvislosti s vyšším fyzickým vekom maloletých vzrástli aj výdavky na uspokojovanie základných životných potrieb maloletých, medzi ktoré patria výdavky na stravu, hygienu a oblečenie. Za obdobie 8 rokov, ktoré uplynuli od poslednej úpravy výživného, sa nepochybne zvýšili aj celkové životné náklady. Potreby maloletých si tak jednoznačne vyžadujú vyššie výživné zo strany povinného rodiča, a to otca, keďže maloleté sú v starostlivosti matky a táto im v prevažnej miere zabezpečuje osobnú starostlivosť. Matka deklarovala odôvodnené potreby maloletých a výdavky, ktoré má na odôvodnené potreby maloletých a tieto možno považovať za primerané. Napokon zvýšené potreby maloletých v súvislosti s vekom a návštevou školy a tým aj dôvodom potreby zvýšenia výživného nenamietal ani otec maloletých v odvolaní a podstatou jeho odvolacích námietok bolo, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu maloletých zvýšenými sumami výživného od 30.09.2020, ale až od 21.04.2021.

20. Pokiaľ ide o pomery rodičov, aj v týchto došlo k podstatnej zmene. Príjem matky sa zvýšil zo sumy 194,70 eur mesačne na sumu minimálnej mzdy, čo je približne 500,- eur mesačne v čistom. Matka maloletých sa znovu vydala a pribudla jej aj ďalšia vyživovacia povinnosť. Celkové pomery matky maloletých sa tak zlepšili, avšak vzhľadom na vývoj celkových životných nákladov a na to, že jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, ide o zlepšenie nepatrné. Príjem otca maloletých detí sa oproti času poslednej úpravy výživného zvýšil iba nepatrne, pribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť a v súvislosti s ňou, ako aj v súvislosti s vývojom celkových životných nákladov možno konštatovať, že jeho celkové pomery sa zhoršili. Tak predchádzajúce, ako aj súčasné pomery rodičov sú v napadnutom rozsudku podrobne uvedené.

21. Pomerom rodičov a najmä možnostiam a schopnostiam otca maloletých detí jednoznačne zodpovedá zvýšené výživné v rozsahu určenom súdom prvej inštancie. Reálne sa pomery otca oproti poslednej úprave výživného javia ako zhoršené v dôsledku nižšieho reálneho príjmu v nadväznosti na ďalšiu vyživovaciu povinnosť a vývoj životných nákladov, avšak tu je potrebné vychádzať z potenciality príjmu otca. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nevychádzal zo sumy 775,- eur mesačne v čistom, ako z príjmu otca, ktorý tento reálne poberá, no vychádzal z neho ako z príjmu, ktorý je priemerným v poľnohospodárstve v Českej republike, v ktorom odvetví aj otec pracoval, a ktorý by tak mal byť schopný dosiahnuť, čo neznamená, že ho aj dosahuje. Skutočný príjem otca je však dlhodobo na úrovni minimálnej mzdy, no v minulosti, či už ako zamestnanec v doprave, alebo ako živnostník dokázal dosiahnuť aj podstatne vyšší príjem. Otec maloletých detí je v mladom, produktívnom veku, a nebolo preukázané, že by mu jeho zdravotný stav, prípadne iná vážna prekážka bránil v tom, aby si našiel inú, lepšie platenú prácu a dosahoval aspoň priemerný príjem v odvetví, v ktorom pracuje. Otec maloletých má predovšetkým zodpovednosť voči svojim trom maloletým deťom a mal by vyvíjať snahu, aby si našiel lepšie platenú prácu a dosiahol príjem, ktorý zodpovedá jeho schopnostiam a možnostiam. Maloleté deti rodičov nie sú schopné samé sa živiť, a preto by ich rodičia mali vyvinúť maximálne úsilie nájsť si zamestnanie s príjmom, ktorý im zabezpečí nielen základné životné potreby (strava, bývanie a pod.), ale aj uspokojí aj ich kultúrne a spoločenské potreby. Aj podľa názoru odvolacieho súdu otec maloletých detí nevyvíja dostatočné úsilie na to, aby dosiahol príjem aspoň na úrovni priemerného príjmu v odvetví, v ktorom pracuje, pričom tento nie je nereálne dosiahnuť, no otec sa namiesto toho uspokojí s nižším príjmom s tým, že k jeho spokojnosti to stačí. Maloleté deti rodičov však nie sú schopné samé sa živiť a vekom sa ich potreby zvyšujú, vyživovaciu povinnosť otca nemôže suplovať manžel ich matky a hoc sa otcovi môže výživné javiť vzhľadom na jeho príjem ako vysoké, súd je povinný prihliadať na odôvodnené potreby maloletých, čo súd prvej inštancie urobil, avšak tiež prihliadol na ne len v nevyhnutnej miere, keď ani zvýšené výživné nedosahuje výšku, ktorá by umožňovala uspokojovanie všetkých potrieb maloletých v takom rozsahu, ako by možno bolo žiaduce.

22. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti bol súd povinný prihliadnuť aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o deti osobne stará, pričom z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že deti sú v osobnej starostlivosti matky a s otcom sa stretávajú len sporadicky, čím potom aj on na ne nad rámec výživného prispieva len sporadicky, a to v čase, keď je s nimi, a to či už starostlivosťou alebo peňažným alebo vecným plnením v podobe darčiekov. Aj z tohto hľadiska súd prvej inštancie prihliadol na uvedené atribúty, avšak znovu iba v minimálnom rozsahu vzhľadom na pomery otca. Nedostatky v starostlivosti o deti zo strany matky kolíznym opatrovníkom zistené neboli.

23. Otec maloletých vynakladá na splácanie pôžičky sumu cca 100,- eur mesačne, avšak jej účel nepreukázal, a preto súd prvej inštancie nebral tento výdavok do úvahy, pretože ho nie je možné považovať za nevyhnutný. Okrem toho výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

24. K podstatnej odvolacej námietke otca, že by mal byť zaviazaný na platenie zvýšeného výživného až od vyhlásenia napadnutého rozsudku, odvolací súd uvádza, že zvýšené výživné bolo priznané v súlade s ustanovením § 77 ods. 1 Zákona o rodine odo dňa začatia súdneho konania, t. j. odo dňa podania návrhu na zvýšenie výživného. Už v tento deň uplynulo viac ako 8 rokov od poslednej úpravy výživného a už v tento deň existovala taká podstatná zmena pomerov, a to najmä potrieb maloletých detí, že si vyžadovala zvýšenie výživného a zároveň už v deň podania návrhu výživné v naposledy určenej výške týmto potrebám nezodpovedalo. Súd prvej inštancie tak v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine zvýšil výživné aj pokiaľ ide o čas, odkedy výživné zvýšil. Ide o zákonný a v súdnej praxi bežný postup, pričom nie je neobvyklé, že v tom prípade ročné výživné môže prevyšovať aj mesačný, prípadne aj niekoľkomesačný príjem povinného rodiča, čo však nie je tento prípad, no napriek tomu je ročné

výživné v porovnaní s príjmom otca vysoké, no zároveň súd prvej inštancie určil otcovi maloletých detí dostatočne dlhú lehotu (tri mesiace od právoplatnosti rozsudku) na to, aby otec zročné výživné uhradil, a to bez toho, aby sa sám dostal do existenčných problémov, pričom aj v tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti vyššie uvedené závery o potencialite príjmu otca a potrebe vo väčšej miere využiť svoje schopnosti a možnosti.

25. Pokiaľ ide o námietky otca týkajúce sa procesného postupu súdu prvej inštancie, tak odvolací súd ich vyhodnotil ako nedôvodné. V postupe a v rozhodnutí súdu prvej inštancie neboli zistené žiadne okolnosti, pre ktoré nemal rozhodnúť označený súd alebo sudca, ktorý rozhodol. Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa otec maloletých detí nedostavil, svoju neúčast' síce ospravedlnil, avšak o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu nežiadal a boli splnené zákonné podmienky, aby súd prvej inštancie pojednával v jeho neprítomnosti. Otec mal možnosť vyjadriť sa k návrhu, predkladať dôkazy a zároveň bol vypočutý dožiadaným súdom. Z hľadiska procesného postupu súdu prvej inštancie tak neboli zistené žiadne vady konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O odvolaní voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhoduje tunajší odvolací súd a tento nepovažoval za potrebné vo veci nariadiť pojednávanie a doplniť dokazovanie, pretože to pre zistenie skutočného stavu veci nepovažoval za potrebné. Skutočný stav veci, najmä pomerov účastníkov konania, bol zistený dostatočne, boli zohľadnené aj ďalšie vyživovacie povinnosti rodičov, bol zistený ich príjem a tento u otca nebol zistený nesprávne, avšak vzhľadom na jeho možnosti a schopnosti a priemernú mzdu v odvetví, v ktorom pracuje, je dôvodné očakávať a vychádzať z príjmu, ktorý by dosiahnuť mohol a mal pri aktívnejšom prístupe k jeho pracovným možnostiam a najmä z hľadiska zodpovednosti za výživu jeho troch maloletých detí.

26. V danom prípade tak súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci a správne rozhodol, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

27. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhodne súd len na návrh a takýto návrh podaný nebol.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).